

www.oljan.fo

Jan Müller

30 - 01 - 2013

Føroyska oljan lættari at finna við nýggjari tøkni

Skjótt verður tað lættari at finna olju í undirgrundini - eisini við Føroyar. Norska seismikkfyrirøkan PGS, sum eisini er kend um okkara leiðir, hevur ment eina spildurnýggja tøkni, sum heilt kollveltir seismiska økið. Hon kann fáa stóran týðning fyri leiting eftir olju á føroyska landgrunninum eisini og loysa upp fyri basaltknútinum, ið hevur volt oljufeløgnum stórar trupulleikar við Føroyar. Bjartskygni Nýggja tøkni hevur við sær nýtt bjartskygni í oljuvinnuni, tí skjótt verður tað lættari og ikki minst bíligari at finna oljuna. Tað er seismikkfelagið PGS, sum stendur aftanfyrir nýggju GeoStreamer tøkni, ið av álvara prógvaði sítt virði, tá olja varð funnin í Johan Sverdrup økinum í Utsirahøvdanum á norska landgrunninum. Hetta fundið varð gjørt í 2011 og er eitt tað størsta, sum er gjørt í norsku oljusøguni. Nýta seismikk - Nógvu nýggju feløgini, sum hava fingið fótin inn um á norska landgrunninum, hava økt trýstið á stóru oljufeløgini. Kappingin er øðrvísi enn áður, og eingin kann bøla oman á økjum, uttan at gera nakað við tey. Tað hevur havt við sær, at virkseimið er økt munandi. Men fyri at bora brunnar, so er neyðugt við einum modeli av undirgrundini, og har er seismikkur okkara amboð, sigur Berit Osnes, økisleiðari í PGS Multiclient Europe. Heilt stutt kann sigast, at seismikkur eru trýstbylgjur, sum gera ein ljóðpuls. Ljóðið hevur nógvar frekvensir, sum treingir niður í undirgrundina og verður speglað aftur. Og á sama hátt, sum læknar nýta ultraljóð fyri at fáa eina mynd av ófødða barninum, so tulka jarðfrøðingar seismikkini fyri at gera eitt 3D-modell av undirgrundini. - Um tú tendrar eitt stereoanlegg í stovuni og fer inn í grannarúmið, so hoyrir tú bassin, sum er teir lágu frekvensirnir. Og tað kann samanberast við seismisku ljóðbylgjurnar. Lágu frekvensirnir treingja djúpt og geva upplýsingar um eitt nú fjallaryggir og sevju undir havbotninum. Høgu frekvensirnir geva upplýsingar um, hvussu bygnaðurin er til dæmis um gass er

á grunnu leiðunum, og vandi tískil er fyri lekum, tá borað verður. Áðrenn GeoStreamer máttu vit velja millum dýpd og detaljur, men nú fáa vit upplýsingar um bæði, sigur Osnes. Røkka longri Áður hefur GeoStreamer tøkkin verið nýtt í seismiskum kaðalum, sum verða lagdir á havbotnin. Hetta er ógvuliga kostnaðarmikið, so feløgini máttu velja eitt avmarkað øki, sum tey ynsktu at nágreina nærri. Men í eini størri heild var hetta ikki nøktandi. Við GeoStreamer verða kaðalarnir sleipaðir av einum báti, og harvið kann eitt munandi størri øki dekkast. PGS sær eitt stórt virði í GeoStreamer og skjótt fáa tey ein bát aftrat, soleiðis at tey kunnu kortleggja uppafur størri øki upp á styttri tíð. PGS skjýtur seismikk fyri oljufeløg, men ger tað eisini av sínum eintingum, fyri síðani at tulka úrslitini og selja brúkaraloyvi til seismikkin víðari. - Á henda hátt kunnu oljufeløgini fáa atgongd til at nýta dáta fyri 1000 ferkilometrar fyri sama prís sum 200 ferkilometrar kosta. Tað merkir, at her eru stórar upphæddir at spara, greiðir Osnes frá. Hon vil eisini vera við, at feløgini hava áhuga í at keypa seismikk á øðrum økjum enn teimum, tey sjálvi ráða yvir. -Ja, jarðfrøðingar kunnu læra nógv av kanna øki nærhendis, tí tað kann siga nógv um tað, tey sjálvi ráða yvir. Spennandi fyri Føroyar Ein hin størsta forðingin fyri at finna kolvetni í føroysku undirgrundini er og hefur verið basaltið. Hóast tøkniliga menningin hefur verið stór hesi seinastu árin, har bæði útgerðin og arbeiðshættirnar eru nógv bøttir, so krevur leitingin við Føroyar nógv seismiskar kanningar. Slíkar kanningar hava verið gjørdar á hvørjum ári har í millum av PGS fyri at staðfesta, hvar brunnar skulu borast. Tí er nýggja GeoStreamer tøkkin eisini áhugaverd sæð við føroyskum brillum. Myndir Eitt av seismikkskipunum hjá PGS her á Havnini fyri at umvæla útgerð. Myndatøka oljan.fo/Jan Müller Kelda offshore.no og www.pgs.com